

NELEIS D.P.AMS APSIGYVENTI VOKIETIJOJE

Karo Departamentas Sustabdė Pabėgėlių Tikrinimus

Ryšium su UNRRA-os bandytais naujais tremtinių tikrinimais (screenings) Vokietijoje, kuriuose patys pabėgėliai atsisakė dalyvauti, BALFo pirm. kun. Dr. J. Koncius kreipėsi išsamiau raštu į Karo Departamentą ir kitas valdžios įstaigas, prašydamas sustabdyti visiškai nepateisinamą tremtinių nuolatinį varginimą nepabaigiamais "skrynin-gais."

Į pirmininko pareiškimus gautas toks atsakymas:

WAR DEPARTMENT SPECIAL STAFF
CIVIL AFFAIRS DIVISION
WASHINGTON 25, D. C.

4 March 1947

Rev. Dr. Joseph B. Koncius
United Lithuanian Relief Fund of America
19 West 44th Street
New York 18, N. Y.

Dear Reverend Koncius:

Reference is made to your letters addressed to this Division concerning the screening of Lithuanian displaced persons.

An intensive screening program was initiated in Mid-June 1946 to determine the eligibility for United Nations displaced persons care and treatment. In general, screening is designed to eliminate war criminals, collaborators, people who came to Germany of their own volition and people who have entered the United States Zone Germany illegally after 1 August 1945. UNRRA supplements this military screening by continuous checking and interrogation, to insure that only eligible persons enjoy displaced persons privileges.

Apparently, some lower UNRRA echelon proceeded on their own initiative to compile and elaborate questionnaires and to inaugurate a procedure of review using this questionnaire in conjunction with individual interrogation. Application of this procedure resulted in numerous complaints and petitions of protest by displaced persons, indicating agitation among them and resistance to this procedure.

This condition was brought to the attention of the UNRRA Zone Director who undertook to stop procedure pending his personal investigation. Current understanding with Zone Director UNRRA is that review of eligibility for UNRRA care will continue based upon United States Army screening records and other existing documents, and without use of a special UNRRA form or separate screening operation.

Sincerely yours,

(Signed) DANIEL NOCE
Major General, GSC
Chief, Civil Affairs Division

Atleido Komunistą už Allis Streiką

MILWAUKEE, kovo 15.—Allis Chalmers Manufacturing Co. šiandien atleido Harold Christoffel, 34, CIO, UAW lokalo 248 garbės prezidentą, už tai, kad jis asmeniškai paskelbė 76 dienų streiką prieš bendrovę 1941 metais klausydamas komunistų partijos įsakymo.

Liūdydamas atstovų rūmų darbo komitete, Christoffel sakėsi nesąs ir nebuvęs komunistu, bet Louis F. Budenz, buvęs komunistų Daily Workerio atsakomasis redaktorius, sakė jis dalyvavo susirinkime Milwaukee 1941 metais, kuria-me tuometinis Wisconsin komunistų partijos viršila Eugene Dennis davė Christoffeliui įsakymą streikuoti.

Galima Dar Šiandien Mokėti Income Tax

Neoficialiai šeštadienį pranešta, kad income taxų mokėjimo laikas pratęstas dviem dienom, arba iki šio vakaro. Mokesčių priėmimo raštinėje sakoma, kad mokesčiai bus priimtini iki šiandien vidurnakčio, paštu ar asmeniškai.

Legiono Komandierius, Rusija Kariaus Amerika

CINCINNATI, kovo 15.—Paul H. Griffith, nacionalis Amerikos Legiono komandierius, susirinkime šiandien sakė "Kuomet Rusija pasidarys pakankamai pajėgi, ji ves karą prieš J. A. Valstybes."

DRAUGE rasite visas vėliausias žinias.

NELEIS PRIKELTI IS NUMIRUSIU

Dr. Robert Cornish, kairėje, kuris atgaivino nudvėsusius šunis, pranešė, kad mirti pasmerktas žudikas Thomas H. McMonigler, dešinėje, pasiūlė savo lavoną "prikėlimo" išbandymui. Apsvarstius prašymą, kalėjimo viršininkai sakė jie neleis tokį bandymą daryti.

(Acme Telephoto)

Tremtinių Maitinimas Vis Blogėja; Draudžia Screening Stovyklose

ELTOS ŽINIOS

Iš visų trijų Vokietijos zonų, prancūzų zonoje maitinimas buvo blogiausias. Geriausioje padėtyje buvo laikomi amerikiečių zonos tremtiniai. Šiuo metu maitinimas beveik sulyginamas visose zonose, ir tremtiniai negali išsimaityti. Štai, kaip iš gaunamo maisto davinio atvaizduojamas maitinimas anglų zonoje Lubecko stovykloje, kurioje yra 1,441 lie-tuvis tremtinys: "Labai

skaudžiai palietė maisto normų sumažinimas. Nors ir laikoma, kad maisto normos sulyintos su vokiečių maisto normomis, bet praktiškai gaunama mažiau. Vokiečiai, kurie šiuo metu teikia DP maistą, pasirupina patiekti blogiausios rūšies produktus, kaip pav., duona buna daugiausia žalia, bulvės apipuvusios, mėsa apgedusi, svieste buna įmaišyta miltų ir t. t. Bulvių vokiečiai visai nepristato, o jas kompensuoja keturguba apipuvusių grieščių norma. Yra dienų, kad stovyklose verdamas sriuba, buvusių koncentracijos stovyklose teigimu, beveik nieko nesiskiria nuo ten gautosios sriubos. Jei tokia padėtis ilgiau užsitęstų, jau ir taip menkas stovyklos gyventojų sveikatingumas būtų galutinai sugriautas". Sausio mėn. dėl kuro stokos tik sykį per dieną buvo duodama šilto viralo, net kavos pusryčiams ir pietums nebuvo verdamas.

Tokių vietų, kur maitinimo padėtis labai sunki, šiandien jau galima labai daug rasti. Ir nėra jokių davinų tikėti, kad artimojo ateityje maitinimo padėtis pagerėtų. Maitinimo nedateklų kenčia visi, bet ypatin-

gai kenčia vaikai ir jaunimas.

Draudžia Lankyti Stovyklas Išskiriant

Hanau stovykloje UNRRA vadovybės su tautiniais vadovais posėdyje š. m. sausio 20 d. UNRRA direktorius Heath pareiškė, kad jo žiniomis stovyklą lanką asmenys, kuriems atimtos DP teisės. Esą žmonių, kurie stovykloje net valgą ir nakvoja. Tas netoleruotina, nes už tai gresia kalėjimas. Todėl uždraudė pašalintiems (išscreninguotiems) asmenims lankyti stovyklą. Butinam reikalui esant policijos vadas galės leisti neilgiau kaip trim valandom stovyklą aplankyti. Nakvoti tegalima tik su UNRRA direktoriaus leidimu.

Panaši padėtis yra ir daugelyje kitų stovyklų.

Dovanos iš Amerikos

Anglų zonoje iš Lubecko praneša: iš Amerikos ir kitų kraštų giminės bei pažįstami savo artimiesiems siunčia siuntinius. Iš visų vietų ateina nusiskundimai, kad tie siuntiniai gaunami labai netvarkingai. Iš siuntinių buna išimta vertingos nieji daiktai. Labai daug atsitikimų yra, kada siuntinių visiškai negauna, nors giminės ir pažįstamieji lais-kais praneša, kad tokie siuntiniai išsiųsti. Tai nuolatinis tremtinių, pakliuvusių į baisų vargą, apipilėjimas. O kaltininkų niekas ne tik nesuranda, bet niekas ir neieško. Savo laiku Lietuvoje, jei siuntinys atėdavo netvarkingas arba dingdavo, visada budavo surašomi aktai ir kaltininkai surandami. Tuo tarpu čia tokiais

Klausia, Rusai Skelbs Kara Dėl Graikijos?

WASHINGTON kovo 15.—Sen. Taft (R., Ohio) šiandien reikalauja atsakymo į klausimą ar Rusija galinti paskelbti karą jei J. A. Valstybės duos finansinę ir militarinę pagalbą Graikijai ir Turkijai, ir kokia militarinė reikšmė būtų jei komunistai užvaldytų Graikiją.

Jis kėlė tą klausimą pasirodžius šioms išsivystymams: Prez. Trumanas paskelbė padėkos laiškus iš visų graikų partijų išskiriant komunistų; kongreso vadai pranašavo, jog Vengrija ir keturios Vidurvyčių valstybės — Iranas, Sirija, Lebanonas ir Palestina — taip pat gali prašyti U. S. pagalbos pažabojimui komunizmo, spėdami jog tokia parama gali ilgai išlaikyti suvirš \$1,000,000,000.

Ragina Boikotuoti Olandiečių Laivus

BATAVIA, Java, kovo 15.—Kapt. Rudy Gray ir 11 narių įgulos amerikiečių laivo Martin Behrman kablegramomis ir oro pašto laiškais atsikreipė į keturias prielaukų darbininkų unijas Amerikoje tuoj prarasti boikotavimą prieš olandiečių laivus Amerikos vandenys. Australijos krovėjų unijos jau daro tai.

Daugiau negu 1,000 tonų prekių jau iškrauta iš amerikiečių laivo, po to kai laivas buvo olandiečių nutempas į jų uostą dėl to, kad prisikrovė apie \$10,000,000 vertės prekių nepripažintos Indonezijos respublikos uoste. Martin Behrman byla skaitoma išbandomoji tiems interesams, kurie bando prekiauti su indonesiečiais prieš olandiečių draudimą.

atvejais net nėra kam skųstis. Paskutiniu laiku atėjo jau tvarkingų siuntinių. Tremtiniai net akys nušvinta gavus dovaną iš Amerikos, nes tai didelė, didelė pagalba. Tik tas ir gali būti dėkingai įvertinti, kas yra nedavalgės.

Vėliausių Žinių Santrauka

— Amerikos ambasadoriai atšaukiami iš Graikijos ir Turkijos pasitarimui apie planuojamas joms paskolas.
— Didelės vėjo ir lietaus audros šiautė Anglijos pakrančiuose. Patvinusios upės dar aukščiau iškilo.
— Maskvoje spėjama, kada Marshallas sueis su Stalinu išsikalbėti dėl Trumano kalbos ir U. S. pozicijos.
— Prancūzija nutraukė komercinius ryšius su Bulgarija ir įsakė dvim bulgarų korespondentams išvykti, tuo atlyginant už vienos prancūzės reporterės išvargimą iš Bulgarijos.
— Leit. gen. Lucius D. Clay perėmė U. S. karinių jėgų Europoje komandieriaus pareigas. Pirmoji jo užduotis buvo nuvykti į Maskvą ir pasitarti su Marshallu.
— Lenkija pašaukia visus 20 metų amžiaus vyrus dviejų metų karinei tarnybai.

Prancūzija Pasisiūlo Priimti DP's ir Ištremtus Vokiečius

MASKVA, kovo 16 d. — U. S. valstybės sekr. Marshall laišku Molotovui pranešė, kad jis yra priešingas Trijų Didžiųjų svarstymui Kinijos problemos, Kinijai nedalyvaujant.

MASKVA, kovo 15 d. — Prancūzija šį vakarą pasiūlė prieglaudą jos buvusiems priešams vokiečiams ir antinaciams išvietintiems asmenims, kad išvengtų prospekto kito karo, kurio priežastis galėtų būti 70,000,000 vokiečių suspaudimas į žymiai sumažinta Vokietiją. Užsienių min. Bidault nepasakė kiek vokiečių ar DP's jo kraštas priimtų.

Jis padarė tą pasiūlymą Keturių Didžiųjų užsienių ministrų konferencijoje, patiekdamas keturių punktų planą, kurio tikslas yra laikinai sustabdyti 2,000,000 vokiečių išdeportavimą iš rytinių kraštų. U. S. valstybės sekr. Marshallas sakė Bidault perspėjimas realistiškai žiūri į užgrūstos Vokietijos problemą, ir reikalauja "rimto ir simpatingo svarstymo".

Draustų DP Pasilikti Vokietijoje

Matomai susirūpinęs dėl milijonų vokiečių suvežimo į Vokietiją šalia Prancūzijos, Bidault pasiūlė alijantams pripažinti principą, kad nedaryti jokių vokiečių perkėlimą be susitarimo iš anksto; laikiną nutraukimą Potsdamo sutartyje numatų gyventojų perkėlimų; draudimą nuolatiniui Vokietijoje apsigyventi ten tebesantiems DP's, bei pagreitintą jų repatrijavimą ar apgyvendinimą už Vokietijos; suorganizavimą vokiečių emigracijos.

Kiti žygiai šios dienos posėdyje buvo: J. A. Valstybės sustabdė rusų žygių Keturiams Didiesiems veikti prieš sakomą "fašistinę propagandą" išvietintų asmenų stovyklose, sakydama IORūpintis tuo protestu. Anglijai pasiūlė sudaryti specialią komisiją išstudijuoti iš-tremtų vokiečių problemą.

U. S. apgynė įsteigimą vokiečių valstybių vakarų okupacijos zonoje.

Ministrai sutiko aptarti ekonominius principus ir reparacijas pirmadienį.

Išsprogdo Britų Sandėlių Palestinoje

JERUZALĖ, kovo 16. — Būrys asmenų oficialiai atpažintų kaip žydai teroristai išsprogdo britų kariuomenės sandėlių netoli Hadera anksti šį rytą. Policijos šaltinis sakė manyta, jog niekas nenukentėjo, bet pranešė jog pastatas degė valandą po sprogdimo.

Kareivių linija aplink Tel Avivo avinio stovio zoną buvo sutvirtinta praėjusią naktį, ir raportai iš to žydų miesto nurodė, jog britų kariuomenė ruošėsi atremti požemio grąsinimą pralaužti miesto apgynimą. Žydų požemio Irgun Zvai Leumi organizacija išdalino plakatus pareiškančius "mes prasilausime per geto".

Buvęs Paragvajaus Teisėjas Suimtas

ASUNCION, kovo 15. — Febrerista vadas Anselmo Jover, buvęs teisingumo ministras Rafael Franco valdžioje, buvo suareštuotas ir apkaltintas dalyvavimu Concepcion aštuonių dienų sukilime, kurį, valdžia sako, su-kurstė susidėję turtingi konservatyvai ir komunistai.

Paryžiaus Spaudos Streikas Užbaigtas

PARYŽIUS, kovo 15. — Po daugiau negu penkių savaičių streiko, laikraščių leidėjai ir spaustuvų darbininkai susitadė dėl savo skirtumų be algų pakėlimo, ir pradėdant pirmadienį Paryžiaus dienraščiai pasirodys gatvėse septynias dienas į savaitę vietoj šešių.

KALENDORIUS

Kovo 17 d.: Šv. Patrickas ir Šv. Juozapas iš Arimatejos; senovės: Gendvilas ir Varūna.

Kovo 18 d.: Šv. Kirilas iš Jeruzalės; senovės: Eimutis ir Vainis.

ORAS

Giedra, truputį šilčiau. Saulė teka 6:02; leidžiasi 5:58.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Illinois.
Under the Act of March 3, 1879.

Published daily, except Sundays,
by the
Lithuanian Catholic Press Society,
Member of the Catholic Press Ass'n

Subscription Rates:
\$6.00 per year outside of Chicago;
\$7.00 per year in Chicago & Cicero;
4 cents per copy.

Prenumerators kainos Chicagoje ir
Ciceroje per paštą:
Metams \$7.00
Pusei Metų 4.00

Jungt. Valstybės, bet ne Chicagoje:
Metams \$6.00
Pusei Metų 3.50

Užsienioose:
Metams \$8.00
Pusei Metų 4.50

Pilnais reikia įsėti Pašto Money
Orderiu su užsakymais.
Skelbimų kainos bus pristatomos
tuojau, gavus prašymą.
SKELBKITE DIEN. "DRAUGE"

Prezidento Kalba Ir Lietuvių Sąjūdis

Po Prezidento Trumano kalbos kekeriškai pakilo Rusijos pavergtųjų arba jos kontroliuojamų tautų viltys išsilaivinti. Jos pajuto, kad Jungtinės Valstybės vis tik tebesilaiko to principo, kad visos tautos, ar jos didelės ar mažos, turi teisę į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą ir kad joms turi būti sudaryti galimūmės tomis teisėmis naudotis. Padidėjusios pavergtųjų viltys sustiprins jų rezistenciją prieš okupantus ir kovą už išsilaivinimą.

Kadangi ir Lietuva yra pavergtųjų tarpe, todėl ir jos žmonės, išgirdę ką pasakė prez. Trumanas apie tautų teisę į laisvę, didesniu ryžtingumu dirbs ir kovos, kad tas savo teisės apginti.

Prezidento Trumano kalba teigiamai paveikė ir į laisvuose kraštuose gyvenančius lietuvius. Jei ligšiol jie, gyvendami viltimis Lietuvos ateities atžvilgiu, rūpinosi, kad kiek galint daugiau padėti savo tėvų kraštui ir iš jo ištremtiems broliams, tai dabar, neabejojame, dar daugiau, stipriau ir vieningiau bus dirbama.

Jei ligšiol mūsų visuomenės dalis svyravo ir abejojo dėl galimų Lietuvai išsilaivinti, tai dabar ji turės stipresnio pagrindo šviesiau ir drąsiau žiūrėti į savo tėvų krašto ateitį. Žodžiu, mūsų sąjūdis us Lietuvos išsilaivinimą turės padidėti ir pagyvėti, nes prie jo, bent taip tikimės, turės prisidėti ir tie, kurie beviltingai žiūrėdami į Lietuvos likimą, buvo visai nuleidę rankas ir nieko nebedirbo.

Tad, Prezidento kalba ir tuo žvilgsniu buvo naudinga.

Respublikonų Susiskaldymas Ir Jo Pasekmės

Kiek senate, tiek kongrese respublikonai nepajėgė sudaryti tokio fronto, kokio tikėjosi ir koks buvo reikalingas. Jie vis tik suskilo į kelias frakcijas ir dėl to tai trukdo jiems prarasti tokią programą, kokią prarasti žadėjo prieš rinkimus. Dėl to neteko ir to populiarumo, koki turėjo prieš keletą mėnesių, būtent tuoj po rinkimų.

Sis reiškinys privedė prie to, kad Prezidento Trumano vardas ir prestižas žymiai pakilo. Jis dabar yra populiariausias negu kuomet nors pirmiau. Ir dabar respublikonų lyderiams jau tenka gerokai sukti galvas, kad atgauti populiarumą. Tai bus sunku padaryti, jei nepavyks atstatyti vieningumą ir prarasti kongrese bent dalį to, kas buvo pažadėta. Jei, pagaliau, norima 1948 metų prezidentiniuose rinkimuose pasiekti laimėjimų, respublikonų partijos šulams reiks rimtai paplaunuoti, pagalvoti ir padirbėti.

Apvalykime Miestą Visais Žvilgsniais

Chicago yra vienas iš tų didmiesčių, kuris pasižymi gatvių ir šiaip jau užkampų nešvarumais. Per kai kuriuos rajonus ir praeiti sunku, nes daug šiukšlynų, dvokimo. Kai nekuriuose rajonuose piliečiai susiorganizavo ir pareikalavo iš savo aldermanų pasirūpinti gatvių švara, šis tas buvo padaryti. Kur tokių reikalavimų nebuvo, ten gyventojai per šiukšlynus ir dvokiančias išmatas vaikščioja.

Tai parodo, kad miesto švara daugiausiai pareina nuo pačių piliečių rūpestingumo ir susiorganizavimo. Jei yra iniciatyvos, nusistatymas ir drąsos reikalauti, surandama priemonių padėčiai pataisyti. Ten bloga, kur tokios iniciatyvos neatsiranda.

Apie tuos klausimus kalbėti ir reikalavimus statyti yra geriausia prieš rinkimus. Neseniai girdėjome, kad p. Root, respublikonų kandidatas į mayorus, kalbėjo apie miesto švarą ir atitinkamus pažadus darė. Tai gerai. Bet piliečių pareiga yra pareikalauti dar daugiau aiškumo ir užtikrinimo, kad tie pažadai nebūtų tik tušti žodžiai, bet kad jie virstų realybe. Todėl dalyvausime rinkimų kampanijoj, eikime į rengiamas prakalbas, statykime klausimus ir reikalavimus, kad po rinkimų žinotume su kuo reikalą turime ir kur bet kokiame reikale kreiptis.

Bruka Stalinizmą, Leninizmą

Gauta žinių, kad okupantai bolševikai į Lietuvos mokyklas bruka stalinizmą ir leninizmą, bet mokiniai nemėgsta nei Stalino, nei Lenino "mokslų".

Taip pat patirta, kad komunistai mokina vaikus var-toti ginklus.

Budenzas Savo Knygoje Atidengia Komunistų Paslapčius

— MASKVOS AGENTAI, ATSIŪSTI KONTROLIUO-TI. — POSEDŽŲ EIGOS APRASYMAI SIUNČIAM I MASKVAI. — "KOMUNISTŲ PARTIJA PANASI I SUBMARINĄ." — USA KOMUNISTŲ DIENRAŠČIUI SSSR PER METUS SKIRIA PO 500,000 DOLERIŲ. — KĄ USA KOMUNISTŲ VADAI SLAPTUOSE POSE-DZIUOSE KALBA APIE RELIGIJĄ. — SLAPTAS ĮSAKYMAS RAUDONAJAM REDAKTORIUI: KARI-KATURAS DEK NE PRIEŠ HITLERI, O PRIEŠ BRITUS. — SOVIETIJOJE DAUGIAU POLITINIŲ KALI-NIŲ, KAIP VIŠOSE PASAULIO VALSTYBĖSE DRAUGEN PAEMUS.

— 4 —

MINTIES ĮKALINIMAS

Garsusis Budenzas, 1935 m. likęs komunistų partijos nariu, jau iš pirmųjų dienų pastebėjo, kaip čia viską nulemia iš užsienio ateinantieji, stalinieški patvarkymai.

— Minties įkalinimas, koks kad yra komunistų parti-joje, pralenkė mano spėjimus, — rašo jisai savo kny-gos "This is my Story", pusl. 127.

Diena iš dienos, dirbdamas USA komunistų centre New Yorke, jis pastebėjo, kaip iš visų kampų čia plaukia slapti eilinių komunistų pranešimai apie įvairius veikėjus, įvairias grupes.

Komunistų vadovybė dažnai darė slaptus susirinki-mus, kurių vieta buvo pranešama paskutinę minutę, prieš susirinkimą, ir dažnai keičiama. Svarbesniuose susirinkimuose vis dalyvavo slapti Maskvos atsiųsti, patikėti agentai. Gincų nebuvo — kiekvienas sutiko su tuo, ką Maskvos "pateptas" vadas pasakė. Smulkūs susirinkimų eigos aprašymai siunčiami į Maskvą. Bal-savimų nebuvo, nes kas gi drįstų pasipriešinti nusta-tytai linijai. Jei toks būtų atsiradęs, jis visų pirma būtų izoliuotas (išskirtas), jo geras vardas sugriautas, tada — išmestas iš partijos, kaip liaudies priešas.

Pats Budenzas buvo liudininku, kaip komunistų dien-raščio vyriausį redaktorių Hathaway pakeltu balsu iš-barė kažkoks kominternas atsiųstas patikėtinis. Buden-zas aprašo, kaip jam buvo skaudu pergyventi, kad kaž-koks užsienietis, atvykęs į USA, dabar čia rėkia ant Amerikos piliečio (p. 136).

SLAPTUMAS

Kita komunistų partijos savybė: slaptumas. Vienas iš vadovaujančių komunistų Budenzui papasakojo šitą prilyginimą: komunistų partija panaši į submariną (po-vandeninį laivą) — viršuje bangų žmonės ir spauda temato mažą partijos dalį, periskopą, o didžioji dalis (ne skaičiumi, o įtaka) plaukia paslėpta...

Kai tik buvo kokie svarbesni pasikeitimai partijos linijoje, komunistų vadai važiavo į Maskvą instrukcijų. Ypač tų instrukcijų ir informacijų (žinių) Maskva gau-siai siunčia komunistų laikraščiams į Ameriką. Tele-gramų siuntimo ir panašias išlaidas apmoka Maskva, taip, kad Budenzo apskaidiavimu, vien komunistų laik-raščiai "Daily Worker" sovietų vyriausybė duoda pa-šalpos apie pusę milijono dolerių per metus (p. 141).

— Prisidėdamas prie "Stalino partijos" (komunistų), žmogus patenka pilnon priklausomybėn nežinomų for-mų ir jėgų, kurios stovi už pasaulio užkariavimą Stalino vardu. Iš pradžių aš tą tik dalinai supratau, bet juo ilgesnius metus buvau partijoje, tuo labiau tas dalykas man darėsi aiškesnis, — rašo Budenzas (p. 151).

MASKVA NUSIMETA AVIES KAILĮ

Neužilgo po Budenzo įstojimo, pagal Maskvos padik-tavimą, pradėta nauja bendrų frontų, "ištiesios ran-kos" politika. Budenzui, kurs iš pradžių žiūrėjo su pa-sitikėjimu į komunistus, atrodo, kad ateina šviesesnės galimybės suderinti komunizmą su katalikybe. Tik vė-liau Budenzas pastebėjo savo klaidą, apie ką rašo:

"Tas ("rankos ištiesimas katalikams") tebuvo gali-mas tik todėl, kad Maskvai, kuri tada bijojosi vokiečių militarinės mašinos, rūpėjo susilaukti paramos iš katali-kų. Kai vėliau sovietų vadai pagriebė Hitlerio ranką (su juo padarę sutartį), Maskva užmiršo apie katalikų teises. Dabar Maskva visiškai nusimetė avies kailį ir veda žvėrišką katalikų persekiojimą Vengrijoj, Lietu-voj, Ukrainoj ir Jugoslavijoj (p. 179).

PAKANKAMAI VIRVĖS KATALIKAMS KARTI...

Jau ir tada, Budenzui bebandom rasti suderinimą tarp katalikų ir komunistų, vienas komunistų vadų prasi-tarė slaptame posėdyje:

— Mes tik duodame Budenzui pakankamai virvės dėl kilpos katalikams pakarti (p. 180).

Kai Budenzas viename savo straipsnyje, skirtame ko-munistų laikraščiai, įdėjo sakinį, kad "Religija yra pri-vatus dalykas", vienas iš komunizmo šulų Jungtinėse Valstybėst jį išbarė:

"Socialistinė valstybė privalo persekioti religiją net ir namuose, jei tas reikalinga, ir ją išnaikinti; jei ga-lima tai išnaikinti įtikinimais, o jei reikia, tai ir jėga." Greičiausia, kad mes ją turėsime naikinti jėga, panau-doiant slaptą policiją, Raudonąją Armiją ir įvairių

Bronė Naiklė

NKVD SPASTUOSE

SIURPUS LIETUVAITĖS PERGYVENIMAI
BOLŠEVIKŲ KALEJIMUOSE

Bolševikų Okupacijos Išvakarėse

1940 BIRŽELIO 9

(Tęsinys)

Palapinėje šilta ir tvanku, miego nesinori. Pamažu išsilenku iš palapinės ir, palipėjusi kiek labiau ant kal-vėlės viršūnės, žvelgiu aplink; už nugaros palieku bal-tuojančius grafų rūmus, plačią juostą vandens, skirian-čią mūsų pusiasalį nuo jų, ir nendryne plūduriuojančią valtėlę. Atsisėdau po aukšta liekna pušimi ir, įsmeigusi akis į pilį, paskėstu Birutės ir Vytauto laikų istoriniuose prisiminimuose. Tylą pertraukia toluoje sulojes šuo ir irklų pliaukštelėjimas prie rūmų, už mano nu-garos. Laivelyje pasirodė vyriškio silueta, ir iš jo krūtinės išsiveržia nedrąsi lenkiška melodija. Tuo pat metu nuo miestelio pusės pasigirsta lietuviško jaunimo skambūs balsai ir drąsi, galinga Maironio "Lietuva brangi", kuri, atsimušusi į lygų vandens paviršų, pas-klįsta po visą apylinkę. Neužilgo ir laiveliai pasirodo, prisėdę linksmo jaunimo, ir ties pilės sala susitinka su vienišu lenku. Jų nuotaka užsikrečia ir jis: apgrę-žęs savo laivelį, prisijungia prie būrio ir kartu dai-nuoja.

Taip, šis kraštas jau lietuvių! Net lenkai pasiduo-da lietuviškai įtakai... Džiugu! Dar po kiek laiko ir lenkiškas žodis išnyks iš lietuviškos žemelės. Pasikeis vėl laikai, viešpataus čia tikrieji šeimininkai!...

Sugrįžtu į palapinę ir ruošiuosi užmigti, bet lietu-viškos dainos ir lakščiudžių garsai išsiskiria kažkokį ne-ramų ilgėjį ir baimę viso to netekti... Neramu...

1940 BIRŽELIO 15

Rytas išaušta gražus ir šiltas. Rytoj sekmadienis, o stovykloje dar nesusitvarkyta. Šiandien turju budėti. Gaunu raudoną raštą ant rankovės ir tuo išsiskiriu iš kitų. Darbo daug, skubame galutinai išvalyti ir sutvar-kyti palapinių miestą, kad po pietų galėtume pakek-skursuoti po apylinkes.

Man su mano būreliu tenka ekskursuoti į miestą. Apžiūrime miestelį, Kęstučio pilies liekanas, užkopia-me į pilies kalną, aplankome totorių medėtę ir katali-kų bažnyčią, kurioje, suklaupę prieš Stebuklingąją Madoną, užgiedame "Marija, Marija". Giesmė plačiai nuaidi bažnyčios skliautais kaip padėka už išsilaivi-nimą Vytauto tėviškės. Mes giedame: "Palengvink mūs būvį, globoki lietuvi, išgelbėk nuo priešo baisaus", o mūsų vadovas, Trakų gyventojas — "Palengvink ver-giją, pagelbėk žmonijai"... Išėjus iš bažnyčios, aiškinu jam: "Jau laikas būtų jums suprasti, jog esate laisvi piliečiai, ir nebemaldauti Marijos palengvinti vergiją, bet prašyti, kaip ir mes, palengvinti būvį ir globoti lietuvių..." Nustebęs pažvelgia į mane ir atsidūsta: "Jūs tiesa, bet mes ir nežinojome, jog galima giesmės žodžius pakeisti... Šiandien pirmą kartą tai išgirdau..." Liūdesio šešėlis apgaubia mane, prisiminus, kokia sun-ki buvo lietuvių dalia.

(Bus daugiau)

kraštų komunistų partijas. Mes negalime šioje srityje palaikyti jokių klaidingų minčių savo tarpe: religija turi būti išrauta su šaknimis" (p. 185-186).

Tuos žodžius perduodamas Budenzas pastebi: — Tikrumą tų minčių, pasakytų prieš 6 metus, pa-tvirtina dabartinis Raudonosios Armijos ir sovietų slap-tos policijos gyvuliškumas (p. 186).

KOMUNISTAI USA DARBININKUS NAUDOJA SSSR POLITIKAI

Budenzas atskleidžia visą eilę paslapčių iš komunis-tų veiklos Jungtinėse Valstijose. Pavyzdžiui, kai 1939 m. Stalinas susitarė su Hitleriu, komunistų laikraščio redaktoriams (jų tarpe buvo ir Budenz) New Yorke buvo perduotas įsakymas nedėti Hitlerį išjuokiančių karikatūrų, bet visus šūvius nukreipti prieš britus (p. 201).

Stalinui pasirašius sutartį su Hitleriu, "komunistų va-dai, — kaip toliau rašo Budenzas, — pasiryžo kur tik galima panaudoti darbininkus, ir tai ne pačių darbinin-kų gerovei, o paraližuojant tą gamybą, kurios sekmin-gumas galėtų kenkti Hitleriui" (p. 201). Kaip pavyzdį Budenzas primena komunistų sukeltus šiaurės Ameri-kos aviacijos ir Allis-Chalmers streikus, kurių vienin-tėlis tikslas buvęs: sudaryti sunkumų Rooseveltto ad-ministracijai ir sulaukyti ginklų teikimą Britams.

Budenzas atkreipia dėmesį, kad komunistai vis iš-randa priežasčių atakuoti vadovus krašto, kuriame jie gyvena ir veikia, bet jie niekada nedaro priekaištų Stalinui ir jo nekritikuoja. Tuogi tarpu:

— Sovietų Sąjunga yra kraštas, kurs turi didesni skaičių politinių kalinių, negu visi kiti pasaulio kraštai draugėn sudėjus. Sovietų Sąjunga žiauriai užgniaužė žodžio, diskusijų laisvę ir jame yra labiausiai išplėsta slaptosios policijos sistema, kokia tik kada pasaulis žinojo, — rašo Budenzas (p. 210).

Dr. J. Prunskis

TARKAINIUKAI

Rašo Noicetų Vidikas
Raudonųjų cirulinkų so-vietkos pastangos ir viltys tirpsta, smarkiai tirpsta... taip tirpsta, kaip šunų ru-jos išmindžiotas takas ant sniego pavasario metu.

Moskovskiems gončams, tokiems kaip litovski mas-kolbėniai yra, — jokios skaidrios ateities nėra. Ir išeities jiems nėra. Tautą iš-davę, maskoliams pasidavę, — telieka jiems tik kaukti ir laukti sau judosiško ga-lo.

★ ★ ★

"Didis svieto sujudimas yra dabar tarpe bolševikų... kaip prieš "sūdą dieną". Tavorščių našalninkai savo kancelarijose Amerikoje skubiai plėšo ir degina slap-tas moskovskas instrukcijas, skubiai naikina Kominterniš kus dokumentus. Litovski ko-munistai taipgi slepia savo nasių sąsąsus. Ką tai reikš-tų? Gal lietuviškų judočių karalius Bimba, kurs apie kacapiškas "tajinstvas" bei apie Bolševikiško Vėžio In-stitutą daug kalbėjo ir ra-šė, — gal jis žino?

★ ★ ★

Vaitoja ir keikia lietuviš-kų raudonfašistų piseriai, kad "reakcionierių tulžis y-ra pritvinkusi neapykanta prieš bolševikus"...

Daug teisingiau jie būtų pasakę, kad visa lietuvių vi-suomenė neapkenčia bolševi-kų, — išskyrus menkos sau-jalės sumulkinčių durnarop-čių. Nebūkite jau taip na-chališkai naičius, tavorščiai!

Lietuvių tautos smegenys dar nėra bolševikiškom dur-naropėm "apdopintos" tiek, kad nepažintų tautos judo-čių, kad klausytų Maskvos agentų ir be pasipriešinimo leistų savo kraują čiulpti bolševikams, — tiems dar-bininkų parazitams ir liau-dies priešinams.

★ ★ ★

Ne vien lietuvių tauta, bet ir absoliuti didžiuma lais-vos Amerikos piliečių, ir vi-so civilizuoto pasaulio žmo-nės neapkenčia komunistiš-kos bestijokratijos. Pasau-lis nei aklas, nei durnas, — žino apie bolševikų nuveikt-us veiksmus, mato bolše-vikiškų darbų vaisius.

Kiekvienas bolševikas yra liaudies priešin ir darbinin-kų klasės išnaudotojas bei pavergėjas. Bolševikų agen-tas niekad nebuvo ir nėra darbininkas, o yra tik para-zitas mintas iš kitų darbi-ninkų prakaito. Komunistiš-kos gengės agentai yra mik-lūs žulikai. Ne tik žulikai, bet ir chuliganai. Jie suge-ba mikliai meluoti, darbi-ninkams visokių "rojų" pri-žadėti ir juos apgaudinėti.

Ir ar davė bolševikai kur nors darbininkams laisvę? Nedavė. Bet baisią vergiją milijonams darbininkų tai davė!

Ar tai už tokias "geradė-jystes" pasaulis turi mylėti bolševikus?

CHICAGOS LIETUVIŲ VEIKLA

Mažai Garsinasi, Bet Gražius Darbus Dirba

BRIGHTON PARK — Labdarių Sąjungos 8-toji kuopa ne tik labdarių darbą darba, bet jaučia ir Lietuvos reikalus, ypatingai kada iškilo klausimas našlaičių pagalba. Kuopa nutarė padėti tame darbe ir apmokėti kelionės lėšas vieno vaikui. Buvo sudarytas kaip ir fondas į kurį įplaukė \$30. Didesnias sumas aukojo: Visoskienė, J. Brazauskas ir Damkų šeima. Pažymėtina, kad nors Damkai negyvena čia, bet mūsų kuopoj dirba ir aukoja. Šiais metais užkvietė į savo gražius namus, 7154 S. Artesian Ave., kuopos knygų revizijos komisiją ir valdybos narius, suruošę šaunias vaišes ir kartu visą vakarą praleido jų sūnūs ir dukrelės. Gražu, kad toksai bendras sugyvenimas šeimoje randasi. Kuopa visuomet ta proga skiria \$5 padengimui lėšų, bet Damkai nuo to atsiskak, pavesdami tą dovaną irgi našlaičių reikams.

Kad sukėlus reikiamą sumą pinigų, nutarta ruošti pramogą, kuri įvyks balandžio 20-tą dieną, Vyčių Salėje, 2453 W. 47th St. Rengimo komisiją sudaro H. Sirvinskienė, O. Gimbutienė, J. Brazauskas.

Taigi, ruoškimės visi dalyvauti šioj pramogoj. Tikslas gražus ir vertas paramos.

Nut. Rašt.

Ruoškimės Visi Dalyvauti

Kaip žinome, kovo 23 d., Vyčių Salėje, 2453 W. 47th St., įvyks A.L.R.K. Federacijos Chicago apskrities konferencija. Kviečiami ne tik draugijų atstovai, bet ir pavieniai svečiai, ypatingai tie, kuriems atrodo, jog Federacijos darbuotė mažai reikšminga. Konferencijoje įsitikins, kokius gražius darbus ji dirba. Konferencijos tikslas kaip tik ir yra, kad tuos neaiškumus prashalinus o davus pilną jos supratimą. Bus iškelti klausimai, kuriose turėsime progą savo nuomones išreikšti, kas mums katalikams turėtų rūpėti šių dienų gyvenime. Kiekvienas dalyvaukite, ne tik senimas, bet labai pagaiduotina turėti ir jaunimas, nes galima pastebėti, kad kaž kodėl nėra bendro veikimo, vieni kitais lyg nepasitiki. Čia turėsime progos viešai savo mintis pareikšti, vieni kitus geriau suprasti, kad tuos trūkumus prashalinus iš mūsų bendro veikimo. M. P.

Listening In

MARGARET O'BRIEN listens in to a telephone conversation that her Aunt Marissa is making on the set of "Tenth Avenue Angel." In this new M-G-M picture Margaret co-stars with George Murphy. 75-C

Lėktuvo Sudužime
Alpėse 23 Žuvo

CHATEAUBERNARD, Prancūzija, kovo 15. — Keturi lavonai — vienas jų amerikiečio seržanto — buvo surasti šį vakarą vyru užlipusių 7,000 pėdų į Alpes ieškoti 23 aukų lėktuvų transporto sudužime. Air France kalbėtojai sakė dumotorinis transportas sudužo ir išsprogo, užmušdamas visus juo keliačius asmenis, jų tar-

pe du ar tris amerikiečius kareivius.

Chiang Sako Civilis Karas Išsiplėtoja

NANKING, kovo 15. — Chiang-Kai-shekas šiandien perspėjo savo partiją, kad kiniečių komunistų sukilimas plečiasi, ir kad valdžia turi tą problemą išaiškinti ginkly jėga. Kalbėdamas Kuomintang vykdomojo komiteto pirmoje sesijoje,

Chiang sakė praėitų trijų mėnesių įvykiai "aiškiai irodo, jog viltys susitaikymui politiniu keliu nepavyko."

PEIPING, Kinija, kovo 15. — Amerikiečių liaizono dalinio komandierius šiandien sake Kinijos komunistai viliai jog Kinijos klausimas bus apsprastytas užsienių ministrų konferencijoje Maskvoje. Yenan radijas vakar naktį sakė Nr. 2 komunistas Chou En-lai nuo širdžiai pritaria Kinijos problemos aptarimui Maskvoje.

Perskaite "Draugą", duokite jį jūsų giminei, draugams ar pažįstamiems.

Gera Dovana Draugui — DRAUGO Prenumerata.

B. A. LACHAWICZ
Laidotuvių Direktorius
ROSELANDE

KOPLYCIA RANDASI:
10756 So. Michigan Ave.
Tel. PUL. 1270 arba CAN. 2515
Rez. tel. — COMmodore 5795

MAŽAI KOPIJŲ TELIKO

TIMELESS
LITHUANIA

Parašė OWEN J. C. NOREM

Zemėlapis, paveikslai, 300 pusl.
KAINA: \$2.00

Užsakyms siųskite į —

DRAUGAS
2334 S. Oakley Ave.
Chicago 8, Illinois

Please send me postpaid.....
copies of your book — TIMELESS
LITHUANIA. Enclosed you will
find \$.....

Name.....
Address.....

1947
RED
CROSS
FUND
Give!

Kai kada tylėjimas yra iš-
mintingiausias atsakymas
M. Tupper.

LIUDĖSIO VALANDOJ
Sunkite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. PROspect 0099
3319 LITUANICA AVE. YARDS 1138-1139
Tiesa kurie gyvena kitoje miesto dalyje gausime kopiją sedus jūz namų

PIRMTA TIESIOG NUO —
MR. NELSON
— Savitarkas —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th St.
Vienas Blokas nuo Kapinių
Tiesiog Ten, Kur Būsi
Sustoja.
Telefonas: CEDARCREST 6835

KNYGŲ PASIŪLYMAS:
GAVENIAI...

Stacijos ir Grandūs Verksmai.....	10c.
Sv. Juozapo Novena.....	10c.
Sv. Teresės Vaikelio Jėzaus Novena.....	10c.
Novena prie Dievo Motinos Nuol. Pagelbos.....	10c.
Sv. Onos Novena.....	15c.
Novena į Sv. Antaną.....	15c.
Sv. Judo Tadejaus Novena.....	15c.
Novena už Sielos Skaistykloje.....	20c.
Intronizacija Sv. Jėzaus Širdies.....	30c.
Sveika Marija — Petrausko — Geg. mėn.....	35c.

Reik prisijusti ir už persiuntimą.
Galima pašto ženklais užmokėti.

DRAUGAS
2334 S. Oakley Ave.
Chicago 8, Illinois

Vienų Metų Mirties
Sukaktuvės

MYKOLAS
LUKOSIEVIČIUS
(Gyveno Detroit, Mich.)

Jau sukako vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą vyrą ir tėvą, Mykolą Lukosievičių.

Netekome savo mylimo Kovo 21 d., 1946 metais.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai gailėstingai Dievas suteikia jam amžiną atilį.

Mes, atmindami jo liūdną prasišalinimą iš mūsų tarpo, užprašėme 4 gedulingas sv. Misias už jo sielą. Penktadienį, Kovo 21 d., 1947 m. sv. Antano parapijos bažnyčioje, 7:00 val. ryto, sv. Vincento bažnyčioje ir dviejuose Pranciškonų vienuolynuose.

Kviečiame visus gimines, draugus, kaimynus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Mykolo sielą.

Nuliūdę: moteris Veronika, dukterys Bertha ir Zentas Antanas, Veronika ir Zentas Bennie, ir Ona; sūnus Mykolas ir marta Elena, Jurgis ir visos kitos giminės.

SENOMS, ATDAROMS,
SKAUDZIOMS ŽAIZDOMS,
IR ODOS IŠBERIMAMS

Kenciantieji nuo senų, atdarų ir skaudžių žaizdų, žino kaip sunku yra ramiai pasidėti, ir kaip nakties metu negalima gerai išmiegoti. Kuomet žaizdos pradeda niežti ir skaudėti — užtepkite LEGULO Ointment palengvinti skausmą ir niežėjimą. Tiesiogiai šis ointmentas tinka nakties poilsį ir pagalbą išgydyti senas, atdaras ir skaudžias žaizdas.

Jo atgaivinančios ir skausmą pralaužiančios ypatybės suteikia jums tinkamą nakties poilsį ir pagalbą išgydyti senas, atdaras ir skaudžias žaizdas.

LEGULO Ointment pasiduo-

ta po \$1.25 ir po \$3.50.

Siųskite jūz Money Order, tie-

sigite į —

LEGULO, DEPT.—D.
4847 W. 14th Street
CICERO 50, ILLINOIS

SENIAUSIOS IR MODERNISKAUSIOS
LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 S. Hermitage
Avenue
Yards 1741-2

4330-34 S. California
Avenue
Lafayette 0727

Koplyčios VILFUI Visose
Chicago Dalyse

Radio Programai WGES
(1390 k.)
DABAR KAS ŠEŠTADIENI,
nuo 9:15 iki 9:30 v. ryte.

Veteranų Perlaidojimo Reikale

Kreipkitės prie ANTONO B. PETKAUS, Laidotuvių Direktorius, Pagal Karo Departamento patvarkymą, dabar jums norint, kūnai žuvusių ar mirusių veteranų — jūsų mylimųjų, bus parvežti perlaidojimui. Tik pasaukite ir p. Petkus atvyks į jūsų namus ir suteiks jums visas perlaidojimo informacijas. Suteikiamas pilnas militarinis laidojimas.

NULIŪDIMO VALANDOJE

KREIPKITES PRIE
ANTHONY B.

PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISKOS KOPLYČIOS
JŲSŲ PATOGUMUI:

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Telefonas TOWNHALL 2109

6812 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Telefonas — GROVEHILL 0142

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir
jūsų finansiškam stovui prieinamas!

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansu patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujam.

IGNACAS J. ZOLP

1646 WEST 46th ST.

Phone: YARDS 0781

LACHAWICZ ir SŪNAI

2314 W. 23rd PLACE
10756 S. MICHIGAN

Phones — CANal 2515
COM 5765; PUL 1270

MAŽEIK & EVANS

3319 LITUANICA AVE.
6845 S. WESTERN AVE.

Phones: YARDS 1138-39
PROspect 0099

LEONARDAS L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE.

Phone: PULman 9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Phone: YARDS 4908

JULIUS LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Phone LAFayette 3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST.

710 W. 18th STREET

Telephone: YARDS 1419

Atvykusi iš Lietuvos pasakoja

Rašo DR. J. PRUNSKIS

I Lietuvą dar atvažiuoja Rusijos ubagai. — Vilniaus stotyje. — Kratos ir "rabavojimai" kaimuose. — Mokesčiai ir rekvizicijos. — Visi buvę seniūnai suareštuoti. — Svaras sviesto šeši doleriai. — Už mėnesio algą gali nupirkti dvi poras kojų. — Meldžiasi atsiklaupusios prie gatvės išmestų partizanų lavonų. — Drąsuoless išvogė sužeistą partizaną. — Susaudė gimnazistą ir išvežė keturias mergaites už davimą vaistų partizanams. — Važiuoja į Rusiją tremtinių pamatyti. — Iš USA siųstus drabužius tegavė raudonieji. — Gėlės ant partizanų kapų. — 20,000 rublių kontribucijos bažnyčiai. — Bolševikai ir numirėlius apvagia.

Beveik ištisas keturias valandas kalbėjomes su lietuve, kuri neseniai atvažiavo tiesiai iš Lietuvos. Pasisekė jai po ilgų vargų ištrūkti tik todėl, kad buvo Amerikos pilietė ir ją užtarė USA pasiuntinybė Maskvoje bei rūpinosi giminės Amerikoje. Rusai jau buvo beveiki atsisakyti Amerikos pilietybės. Mat, dabar Lietuvoje buvo visiems išduoti nauji pasai, rusiški, su šokiškais tokiais lietuviškais paaiškinimais. Buvo ir grąšinimų, ir tardymų, bet ji pilietybės neišsidadėjo ir galėjo išvažiuoti.

LIETUVOS KAIMUOSE

— Jūs gyvenote kaime?

— Paskutinius metus kaimė. Išvarė mus iš miestelio. Mat, mes turėjome malūną, tai kai jį atėmė, teko kraustytis į kaimą.

— Kaip dabar Lietuvos ūkininkai gyvena?

LIETUVOS TRAUKINIUOSE

— Kokį gyvenimą palikote Lietuvoje?

— Nepamirštama įspūdi paliko Vilnius. Stotyje žmonės, bilietus nusipirkę, laukia traukinio po ketvertą dienų. Kad nepadarytų blogo įspūdžio užsieniečiams, laukiančiųjų nelaiko pačioje stotyje. Bilietus pardavinėja netoliese esančiame name, karo metu apdaužytame. Žmonių minios. Policija stovi, stumdo žmones. Mane išstūmė iš eilės, tik per pažįstamus gavome bilietus nusipirkti. Daug važinėja rusų. Iš visos Rusijos suvažiuoja, prisipirkę (ar kitaip gavę) lagaminus lašinių, grūdų, mėsos, duonos, grįžta į Rusiją. Į traukinį nepaprastai sunku įsisprauti. Kai grįžom likviduoti savo turta ir susipakuoti kelionei iš Vilniaus į Panevėžį, negavome

ITARIAMAS RAGEN NUŽUDYME

Praeitų metų vasarą buvo Chicagoj pašautas James Ragen, leidėjas žinių apie arklių lenktynes. Dabar policija sulaukė čia matomą William Blok. Vedamas nuodugnus išklaudinėjimas. (Acme-Draugas telephoto)

mainosi. Vieną kartą matosi dešimt, kitą kartą keturiasdešimt, o kitą kart ir pora šimtų pasirodo. Ginkluoti šautuvais.

DIDELI MOKESČIAI

— Ūkininkai turi pinigais mokesčius mokėti, o taipgi jais ir kitais maisto produktais. Ūkininkas, turintis apie 18 hektarų (apie 40 akrių) žemės, turi duoti grūdų virš 3,000 svarų, bulvių apie 2,500 svarų, mėsos apie 250 svarų, pieno 2,500 svarų, kiaušinių 165, vilnų pusę svaro nuo avies, šieno apie 700 svarų.

Atiduoda tas rekvizicijas, bet tai ne galas — reikia duoti "tėvynės fondui", "pergalės fondui" ir dar kam kitam.

Kai vyksta kulimas, atvažiuoja kokie valdžios aktyvistai ir visus geriausius grūdus išsiveža. Nežiūri, ar liko tau sėklos ir duonos, ar ne — paėmė ir tiek. Taip nesiėlgia su kiekvienu ūkininku, bet kur pataiko — tai sen, tai ten.

DARBAI MIŠKUOSE

— Kada sugalvoję užvaro ūkininkus, vasarą ar žiemą, į miškus kirsti malkų, vežti į jų nurodytus sandėlius. Paskui atvažiuoja sunkvežimiai, vėl užvaro ūkininkus pakrauti tas malkas ir išveža, kur jiems patinka.

Gana dažnai ūkininkus išvaro su pastotėmis. Seniau ypač varydavo vežti tuos "istrebitelius", kurie vyksta gaudyti partizanų. Įvyksta kautynės, ūkininkų irgi būna nukautų. Todėl paskutiniu metu daug kur moterys važinėja su pastotėmis — vis joms lengviau išsisukti. Vyrai visuomet laikosi nušaliau, jiems pavojingiau.

Daug žmonių areštuojama. Net kas buvo seniūnu nepriklausomybės ar vokiečių laikais, beveik visus suareštavo. Areštuotieji išvežti į Rusiją, kiti kalėjime, kiti jau mirę.

KĄ GALIMA PIRKTI

— Krautuvėn paskutiniu laiku nė nebuvau nuėjusi — vistiek negali nieko gauti. Ką gauni, tai juodojoji rinkoje. Norėdami daugiau iš ūkininkų išspausti, įvedė tokią tvarką: jei atveši virš normos grūdų, tai gausi kortelę pirkimui tam tikrų dalykų. Bet ir su tomis kortelėmis nevisada gali gauti, todėl žmonės daugiausia juodąja rinka naudojami. Kainos — aukštos. Nuvežęs grūdų centnerį į valdišką supirkimo punktą, ūkininkas gauna keletą rublių, o juodojo rinkoje už centnerį (apie 125

svarus) duoninių grūdų moka 400 rublių. Grūdų rinkoje nevalia parduoti, bet slapta ūkininkai vistiek parduoda, nes kaip gi kitaip mokesčius išmokėti, kaip pasigars arkliams pakalsi, kaip geležies nusipirksi? Sviesto kilogramas (apie 2 su puse svaro) paskutiniu metu buvo 800 rublių (valdiškose įstaigose už dolerį moka 5 rublius 30 kapeikų, taigi sviesto svaras kainuoja apie 6 dolerius).

Saldainių ("Dul-dul-dūdėlė", tik ne tokį gery, kaip seniau) duoda aštuonis už dešimt rublių; didesnis saldainis kaštuoja po 2, po 3 rublius (po pusę dolerio), o jeigu dar kiek ruda koše, neva šokoladu, užtepta, tai ir visi penki rubliai (doleris) už saldainį. Vienas papirosas kaštuoja maždaug pusantro rublio, o prastos rūšies yra ir po rublį. Moteriškos kojines, lyg šilkines, 200 rublių. Mergaitė norėjau nupirkti trumpas mažas kojineles, tai paprašė 40 rublių. Pirkau vyriškus viršutinius marškinius (trikotinius, kaip Amerikos apatiniai, tik nudažyti), tai kaštavo 160 rublių. Darbininkų, mokytojų mėnesinės algos yra 350 rublių, 400 rublių mėnesiui; šeši šimtai rublių labai retai kas gauna. Iš algos niekaip negalima pragyventi. Vieni baldus pardavinėja, kiti drabužius. Kas turi giminių, žiūri į kaimą, atvažiuoja maisto ieškoti. Kas kaimo neturi giminių, imasi spekuliacijos.

Mokyklų mokytojai sukviečia tėvų susirinkimą, padėjuoja, kad nebegali iš algos pragyventi, tai tėvai nutaria duoti nuo vaikų po tam itkrą kiekį grūdų, riebalų.

Visi sukasi, kaip tik kas išmano, kad tik kaip nors gauti pavalgyti. Ūkininkai, darbininkai ir visi kiti lietuviai tik laukia kokio nors išganymo — karo ar ko kito.

NAUJIEJI PAREIGŪNAI

— Valsčiuose yra vykdomojo komiteto pirmininkas ir kiti jo padėjėjai — visoki partorgai, komsorgai (žmonės juokdamiesi juos kiemsargiais vadina, jų nekenčia); yra tokios mergos valsčiuose, kurios yra privalomųjų duoklių knygų vedėjos.

Valsčiuose yra milicija. Milicijos viršininkas dažniau būna rusas, raudonarmietis. Valsčiuose yra ir būriai vadinami "istrebiteliai", kurių uždavinys naikinti par-

VAIRIO DOMIO ŽINIOS

Daug belaisvių

London. — Maskvos radio pranešė, kad Rusijos teritorijoje dar tebėra 890,532 vokiečiai karo belaisviai. Kartu pranešta, kad nuo karo su vokiečiais pabaigos 1,003,974 vokiečiai karo belaisviai buvo grąžinti į Vokietiją.

Užsienių reikalų ministerių taryboje Amerikos valstybės sekretorius Marshall pranešė, kad Amerika savo zonoje Vokietijoje turi 15,873 vokiečius karo belaisvius, tačiau jie skubiai paleidžiami. Be to, Amerika kitose valstybėse turi 15,103 vokiečius belaisvius, daugiausia Italijoje.

Georges Bidault, Prancūzijos užsienių reikalų ministras, pranešė, kad Prancūzija tebeturi 641,483 vokiečius karo belaisvius. Bevin, Anglijos užsienių reikalų ministras, pranešė, kad Anglija už Vokietijos sienų turi 435,295 vokiečius karo belaisvius, iš kurių 17,000 kas mėnesį paleidžia.

Lenkams teks alkti

Varšuva. — Lenkijos valdžia įsakė sumažinti maisto davinį mažiausia keturiems milijonams žmonių. Dabar lenkų dauguma gaus daug mažiau maisto, negu vokiečiai Vokietijoje.

Dabar daugelis Lenkijos gyventojų gaus dienai tik 1,100 kalorijų. Vokiečiai gi gauna dienai 1,550 kalorijų o sunkų darbą dirbantieji gauna ir daugiau. Normaliai žmogui reikia virš 3,000 kalorijų dienai. Amerikiečiai gi suvartoja dienai virš 4,000 kalorijų.

Lenkai, žinoma, kreipia akis į buržujišką Ameriką ir laukia pagalbos iš jos.

Dalis išgelbėta

Honolulu. — Dalis audroje pusiau perlūžusio tanklaivio Fort Dearborn jūreivių išgelbėti. Motorinė gelbėjimo valtis paėmė 10 jų reivių.

Bijoma, kad 12 kitų jūreivių, kurie susėdo į gelbėjimo valtis prieš tris dienas, gali būti audringo jūroje žuvę, nes jų niekas nepastebėjo.

Likutis įgulos, apie 20 jūreivių, plaukia su puse laivo į Pearl Harbor, lydimi vieno karo laivyno laivo.

Daug suimtų

Madrid. — Ispanijos policija pranešė, kad pastaruoju laiku buvo suimti 122 asmenys, o du buvo užmušti susirėmimo. Suėmimai prarasti po bombų sprogimo Argentinos ambasadoje ir policijos vyriausiojo būstinėje vasario 14 d.

Policijos pranešime sakoma, kad dėl tų sprogimų yra kalti Andres Nunez Pablo, kuris kartą buvo nuteistas mirti, bet pabėgo iš kalėjimo, Pedro Sanz Padres, kuris atvyko slapta į Ispaniją 1945 metais iš Prancūzijos kur jis baigė vadinamąją "terorizmo mokyklą", ir 50 kitų.

Apdegę jachta

Baltimore. — Buvusi prezidento Rooseveltto luksusinė jachta Mayflower sprogo ir užsidegė Chesapeake Bay. Vienas įgulos narys žuvo, o 22 kiti įgulos nariai, išskyrę į vandenį, buvo išgelbėti karo ir civilių pagalbinių laivų.

Ugnis buvo sukontroliuota po keletos valandų. Jachta dabar priklauso privačiam koncernui. Ji buvo pasiruošusi išvykti į Arktiką.

Didelė premija

Peoria. — Už informaciją, padėjusias surasti George P. McNear Jr., geležinkelio prezidento, žudiką paskirta \$37,655 premija.

Geležinkelio linija pati paskyrė \$25,000, o likusias sumas paskyrė kitos kompanijos, laikraščiai, radio stotys ir privatūs asmenys.

Bado streikas

Berlin. — Chicago Tribune praneša, kad aštuoni šimtai Baltijos tremtinių, gyvenančių Braunschweig stovykloje (britų zonoje), paskelbė vienos dienos bado streiką, protestuodami prieš bolševikų okupaciją jų kraštuose.

Kas Girdėt? Chicagoje

Sukčiai teisiami

Jerome K. Mellon, 51, gyv. 8217 Blackstone ave., apkaltintas priėmimu pinigų už namus, kurių jis niekad nepastatė, iš viso \$50,000, nubautas nuo dviejų iki 10 metų kalėjimo. Jis priimdavo iš žmonių pinigus ir žadėdavo patstatyti namus, bet apie tai nė negalvojo. Be to, jį turės atsakyti dar už tris kaltinimus.

Kita apgavikė, Mrs. Mildred Burke, 41, kuri jau nubautas nuo vieno iki 10 metų kalėjimo, turės atsakyti teisme antradienį dar už šešis kaltinimus.

Marion H. Bissel, gyv. 1901 W. 31 st., dar tebeįsdomas policijos už apgavimą virš 100 žmonių nejudomojo turto biznyje. Jis išviliojo \$160,000.

Susidūrė su troku

Ties Michigan ave. ir Indianapolis blvd., Hammond, susidūrė į Chicago važiuojančiam Greyhound busui su gazolino troku, šešiolika keleivių buvo sužeistas, bet nė vienas nebuvo sužeistas pavojingai. Laimė, kad gazolino trokas neuždėgė.

× Dievo Apvaizdos parapija jau pradėjo ruoštis prie 40 val. atleidų, kurie prasidės kovo 23 d. ir baigsis kovo 25 d. Varg. K. Gaubis taipgi ruošias su savo choru pasirodyti gražiu giedojimu ypatingai vakarais.

× Edvardas Jodwaltas, buvęs Amerikos karys Vokietijoje ir atsižymėjęs visokeriopa pagelba tremtiniais, paatostogavęs pas savo tėvus Chicago, 2426 West 34 Pl., šiomis dienomis išvyko gyventi į Florida. Jis neseniai yra vedęs žmoną, taipgi lietuvaite, iš tremtinių stovyklos Vokietijoje.

× Valius Semenavičius, iš Gardner, Mass., atnaujindamas prenumeratą, žada niekuomet nesiskirti su "Draugu", nes mūs dienraštis yra ne tikai kiekvieno tikro lietuvi draugas, patarėjas, bet ir nešėjas žinių iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

× Leitenantas pulkininkas Leo J. Wiltrakis, seniau gyvenęs Chicago, dabar Winfield, Ill., yra "commanding officer" Chicago 122nd Field Artillery Battalion, kurio stovykla randasi adresu 234 E. Chicago Ave. Šis batalionas 1941 m. buvo karo Departamento iššauktas į karo veiksmus ir dalyvavo Pacifiko operacijose. Vienas pirmųjų leitenantų tame batalione yra Arnold S. Jacka, gyv. 1943 Wilson Ave.

× Jokūbas Blauzdžiūnas, Kazys Blauzdžiūnas, kilę iš Pajevonio km., gyv. Chicago, yra ieškomi Albino Blauzdžiūno, gyvenančio Vokietijoje. Pirmasis yra ieškomojo tėvas, o pastarasis — dėdė. Rašyti šiuo adresu: A. Blauz džiūnas, Augsburg-Hochfeld, von Richthofenstr 28, Baltic D. P. Camp, Germany.

× Juozas Kazakevičius kilęs iš Kalvarijos miesto, dabar su šeima gyvenęs Vokietijoje, ieško savo giminaičio Prano Kamantausko, kuris Amerikon atvyko 1908-9 metais ir apsigyveno Chicago, ar Philadelphia, Pa. Jis pats arba jo pažįstamieji prašomi atsileipti šiuo adresu: Juozas Kazakevičius, Germany (13a) Wurzburg-Zell, Nord Kaserne, 260 D. P. Camp.

× Br. Jonas Seibutis, vienas brolių TT. Marijonų Kozgrecijos, šiomis dienomis gavo įdomų laišką giminaičio Danijoj, kur jam pavyko pabėgti iš komunistų "rojaus". Šiuo metu rašo, ten tokie šalčiai, kad ledų galima nueiti į Švediją. Danija seniai turėjo tokią sunkią žiemą. Blogiausiai pabėgėliams Barakai šalti, nes nėra kuro. Naktimis miega nusirengę ir dar apsikloję tuo, kas ką turi. Jo šeima, rašo, išdraskyta. Vieni ištrėmimo, kiti palikę Lietuvą, tačiau jų likimas nežinomas.

STASYS LITWINAS SAKO:

"DABAR — Tai Geriausias Laikas Pirkti VISOKIOS RŪŠIES NAMAMS REIKMENIS". — GERAS PASIRINKIMAS:

Stogams Reikmenys — Insuliuoti Plytų Izaizdos Siding — Langų — Durų — Tvoroms Materio — Maltavos — Varniško — Enamelio — Geležinių Namams Reikmenų (Hardware) — Pleisterio — Cemento — Sruvų — Visokios Rūšies Insuliacijos Materio — Sturmo Langų — Kombinacijos Durų — Wallboard — Plaster Board — Vamzdžių ir Daug Kitų Dalykų.

APROKAVIMAS IR PRISTATYMAS TEIKIAMAS DYKAI! STASYS LITWINAS, Pres.

CARR MOODY LUMBER CO.

3039 S. HALSTED ST. TEL. VICTORY 1272

VALANDOS: Nuo 8-tos val. ryto iki 6-tos val. vak.

10,000 BONKŲ

- DEGTINĖS
- BRANDĖS
- RUM'Ų
- GIN
- VINO
- KORDIALŲ

• KRUPNIKO

Bus Parduodama

SPECIALĖMIS KAINOMIS

Pirmam Atėjus Pirmas Patarnavimas

MONARCH LIQUOR STORE

3529 So. Halsted St.

Phone: YARDS 6054

NATHAN KANTER "Lietuviškas Žydakas"